

A CONFIGURATIVE MODEL OF LINGUISTIC COMMUNICATION: EXTRALINGUISTIC FACTORS WITH REFERENCE TO JAPANESE

Розглядається місце екстралінгвістичних факторів у запропонованій конфігуративній моделі мовлення стосовно японської мови.

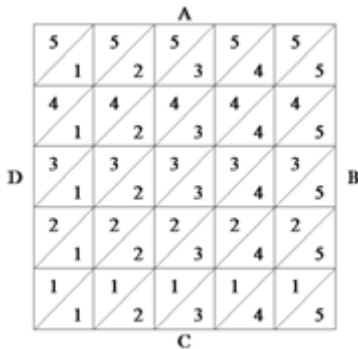
Ключові слова: конфігуратема, мовлення, модель, екстралінгвістичний фактор, японська мова

Рассматривается конфигуративная модель речевого общения с учетом экстралингвистических факторов относительно японского языка.

Ключевые слова: конфигуратема, речь, модель, экстралингвистический фактор, японский язык

The author's comprehensive linguistic communication model is being further developed to focus attention on extralinguistic factors that determine and influence the utterance by the speaker and the comprehension thereof by the listener with reference to the Japanese language.

Key words: configurateme, linguistic communication, model, extralinguistic factor, Japanese

Language		L-1	L-2	L-3	L-n
1	phoneme	1	1	1	1
2	morpheme	2	2	2	2
3	lexeme	3	3	3	3
4	predicateme (sentence)	4	4	4	4
5	text	5	5	5	5
6	discourse	$R = A \cdot B \cdot C \cdot D$ (communication square)			
7	the scene of communication				
8	the thing referred to				
9	the particular domain of the thing referred to				
10	the general sphere of the thing referred to				
11	the picture of the world				

Fig.1. The communication square.

Fig.2. A comprehensive communication model: configuration of the factors of speech.

This paper is a continuation of the study presented in [Федоришин 2011] where the major attention was paid to the linguistic material side of the configurative model of

linguistic communication which is defined as the product of the four factors of an act of speech as follows: $R=A \times B \times C \times D$, where A is the Speaker, B is the Listener, C is the Thing Referred to, D is the Linguistic Material and R is the resultant act of speech or discourse. The idea of a communication square (Fig. 1) is introduced to visualize the interrelationships between the four factors, and the structure of the linguistic material proper is shown by units 1 to 5 in the model of Fig 2.

		1	2	3
		□	○	◇
		□ ?	○	◇ ?
	○	□	○	◇ ?
△	○	□	○	◇ ?
			○	◇ !

Fig.3. Basic configuratemes of the English language. (□ stands for subject, ○ for predicate, ◇ for other sentence parts, △ for modifier)

1. □ ◇ ○
2. □ ◇ ○ ☺
3. ◇ ○
4. ◇ ○ ☺

Fig.4. Basic configuratemes of the Japanese language. (□ stands for subject/theme, ○ for predicate, ◇ for other sentence parts, ☺ stands for subjective modality marker (bunmatsu hyougen))

Basic sentence configuratemes defined as the position of the parts in the sentence relative to the predicate have been revealed for the English and the Japanese languages as shown in Fig. 3 and Fig. 4, respectively.

It is noteworthy and important to mention here that the two configuratemes belong to different expansion patterns as follows:

English □ ○ ◇₁ ◇₂ ◇₃ ◇₄ ... ◇_n
 Japanese (□) ◇_n ... ◇₄ ◇₃ ◇₂ ◇₁ ○ .

Incorporating the sentence configuratemes (for instance, Fig. 3 for L-1 and Fig. 4 for L-2) into item 4 and item 5, as a shortest text consisting of one sentence, and the communication square (Fig. 1) into item 6 in Fig. 2, we obtain an aggregate configurative model of linguistic communication shown in Fig. 5.

Since there are many factors beyond the linguistic material that determine and influence the utterance by the speaker and the comprehension thereof by the listener we introduce the notion of the extralinguistic field to further develop the configurative model of linguistic communication, and show the field as a circle encompassing the communication aggregate in Fig. 6.

The extralinguistic field can be pictured as a pie chart divided into sectors to represent the factors that determine and influence the utterance by the speaker and the comprehension thereof by the listener as in Fig. 7. The number of the factors is theoretically unlimited and they may be constant and variable.

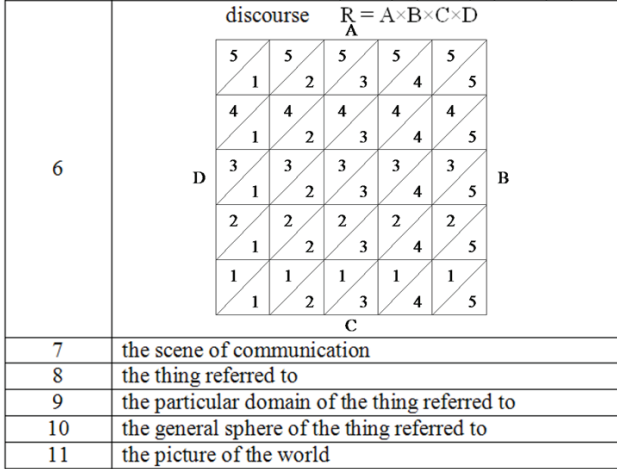
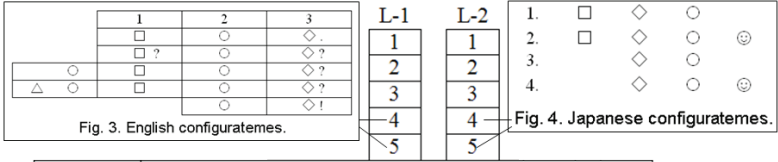

Fig.5. An aggregate configurative model of linguistic communication.

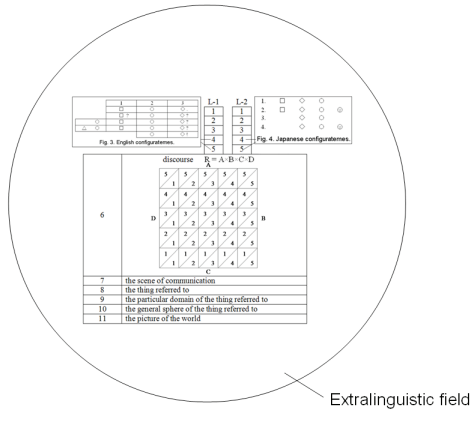

Fig.6. A configurative linguistic communication model including the extralinguistic field.

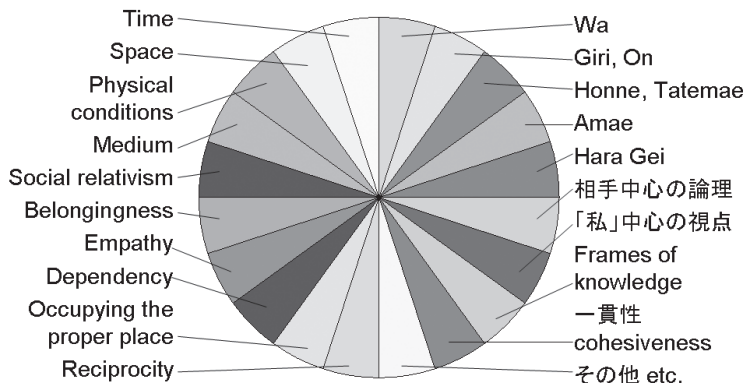

Fig.7. A tentative structure of the extralinguistic field.

Such factors as time, space, physical conditions, and medium are considered to be of a universal character, whereas the other factors mentioned in Fig. 7 with reference to the Japanese language are tentative and have been borrowed from literature: social relativism, belongingness, empathy, dependency, occupying the proper place, and reciprocity from [Lebra 1976], wa, giri, on, honne, tatemaie, amae, hara gei etc from [Benedict 1997; Honna 1986; Honna 1989; De Mente 1994], 相手中心の論理 *aite chuushinno ronri* (speaker-centered logic) from [堀川 1974], 「私」中心の視点 *watashi chuusinno shiten* (self-centered point of view) from [森田 1998], frames of knowledge from van Dijk [ван Дейк 1989], and 一貫性 *ikkansei* (cohesiveness) from [メイナード 2005]. So now the model can be visualized as Fig. 8. And as we know from physical experiments, a fast rotation of a multi-color circle mixes the colors to produce a white circle. Thus, Fig. 9 can also be treated as part of our configurative model of linguistic communication that deserves consideration.

A comprehensive model of linguistic communication

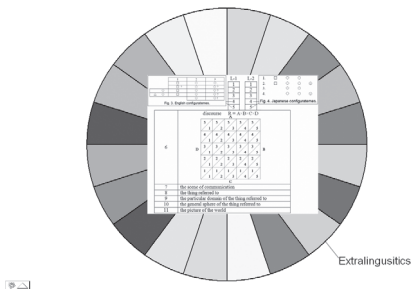

Fig.8. A universal configurative linguistic communication model.

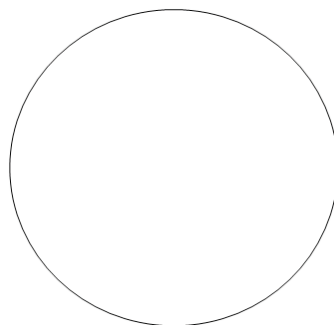

Fig.9. An "absolute" linguistic communication model.

Now we shall give a few examples to illustrate linguistic expression as a function of extralinguistic factors.

Medium. This is an example taken from an NHK TV news program covering Japan's Prime Minister Noda's address to the WEF. The viewer hears: "Nippon de bijinesu wo okonau ookina shougai wa *gozaimasen*", but reads "*arimasen*" in the caption on the screen [NHKオンライン 2012].

Reciprocity and On. "Kono shashin'ya ga umai n desu ga, ichido kare no tokoro e itte shashin wo totte *moratte yatte kudasaimasen ka.*" [金田一 1981, 187]. The words *moratte, yatte, kudasaimasen ka* express the relationships of On. "Kaeru wa gaichuu wo tabete *kureru.*" [朝日新聞2012年3月5日].

Empathy (*omoiyari*) and Listener-Centered Logic. 日本話し方は、「相手中心の論理」ということになる。対人関係や社交の場で、相手の気を悪くさせないことは初歩的の原則である。その点では日本語の話し方は理想的である。常に相手の顔色を見ながら話をすすめる。あるセンテンスが肯定で結ばれるか、否定で結ばれるか、あるいは疑問形で結ばれるかは、とことん、話の最後にならなければわからない。「この際、大鵬には退陣してもらい…」実は「退陣してもらいたい」と言いたいところだったが、相手がいかにも大鵬ファンの顔色だったので、文末で「…もらいたくないものですね」と主旨をかえることもできる。あるいは「…退陣してもらいたいという人もあります」などと、最後のところで他人の意見のように、すりかえることもできる。悪くいえば自主性のない話し方ということになるが、社交の場では、別に自分のオピニオンを通さなければならぬということもないのである [堀川 1974, 8].

Self-centered point of view causes the omission or rather absence of the subject in the first sentence: 偉人の親類ができたような心持ちである。日本文学者のドナルド・キーンさん(89)が、とうとう日本人になった [天声人語2012]。 (It feels as if I now have a truly great man for a relative. Japanologist Donald Keene, 89, has finally become a Japanese citizen.) [Vox Populi 2012].

Normally more than one extralinguistic factors of different values contribute to the linguistic shape of an utterance.

This configurative model of linguistic communication may be used for both theoretical study and applied linguistics purposes.

1. ван Дейк Т. А. Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк ; [пер. с англ. Сост. В. В. Петрова; вступ. ст. Ю. Н. Караулова и В. В. Петрова] ; под ред. В. И. Герасимова. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с.; 2. Федоришин М. A Configurative Model Approach to Linguistic Communication Study: English and Japanese / М. Федоришин // Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук. праць / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. – Вип. 35. – С. 92-99; 3. Benedict, R. The Chrysanthemum and the Sword: Patterns of Japanese Culture / Ruth Benedict. – Tokyo: Charles E. Tuttle Company, 1997. – 324 p.; 4. Honna, N. An English Dictionary of Japanese Culture / Nobuyuki Honna and Bates Hoffer, eds. – Tokyo: Yuhikaku, 1986. – 350 p.; 5. Honna, N. An English Dictionnary of Japanese Ways of Thinking / N. Honna and B. Hoffer, eds. – Tokyo: Yuhikaku, 1989. – 340 p.; 6. Lebra, Takie

Sugiyama. Japanese Patterns of Behavior. – Honolulu: University of Hawaii Press, 1976. – 298 p.; 7. De Mente, Boye Lafayette. NTC's Dictionary of Japan's Cultural Code Words / Boye Lafayette De Mente. – Lincolnwood, Illinois: NTC Publishing Group, 1994. – 394 p.; 8. 堀川直義。話しことばにおける日本人の論理 // Itasaka G. Modern Japanese. An Advanced Reader. Volume I Text / Gen Itasaka, Seiichi Makino and Kikuko Yamashita. – Tokyo: Kodansha International, 1974. – P. 8-17; 9. 金田一晴彦。日本語の特質 // NHK高校現代国語2. 教材本文. – 東京: 日本放送協会, 1981. – P. 185-195; 10. メイナード, 泉子・K. 談話表現ハンドブック / Senko K. Maynard. – 東京: くろしお出版, 2005. – 506 p.; 11. 森田良行。日本人の発想、日本語の表現. – 東京: 中公新書, 1998. – 242 p.; 12. 朝日新聞デジタル: 天声人語。2012年3月5日。[електронний ресурс] – режим доступу до газети: <http://www.asahi.com/paper/column20120305.html>; 13. 天声人語 // 朝日新聞デジタル2012年3月10日。[електронний ресурс] – режим доступу до газети: <http://www.asahi.com/paper/column20120310.html>; 14. NHKオンライン。ニュース。[електронний ресурс] – Режим доступу до теленовін: <http://www3.nhk.or.jp/news/html/20120128/t10015610621000.html>; 15. VOX POPULI: Red thread of destiny brought Keene and Japan together // The Asahi Shimbun Digital. March 10, 2012. [електронний ресурс] – Режим доступу до газети: <http://ajw.asahi.com/article/views/vox/AJ201203100036>.

Ю. Федотова,

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖІНОЧОЇ АНТРОПОНІМІЧНОЇ МОДЕЛІ У ЯПОНІЇ ПРОТЯГОМ XII-XIX СТ.

У статті розглянуто процес переходу жіночої антропонімичної моделі від одностаттєвої, пов'язаної з назвою клану або соціальним статусом жінки, до сучасної двостаттєвої, закріпленої в епоху Мейджі. Простежується вплив зміни соціальної ролі, прав жінки на приватну власність та успадкування майна на антропонімичну традицію японців.

Ключові слова: антропонімична модель, антропонімична традиція, клан, рід, табу, дівоче прізвище, прізвище у шлюбі.

В статье рассматривается процесс перехода женской антропонимической модели от однокомпонентной, связанной с названием клана или социальным статусом женщины, к современной двухкомпонентной, закреплённой в эпоху Мэйдзи. Прослеживается влияние изменения социальной роли, прав женщины на частную собственность и наследство на антропонимическую традицию японцев.

Ключевые слова: антропонимическая модель, антропонимическая традиция, клан, род, табу, девичья фамилия, фамилия в браке.